

Asia: LVM/1770/03/2016

Lausuntopyyntö hallituksen esityksestä laiksi maantielain ja eräiden muiden lakien muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Yleiset huomiot esityksestä

Esityksen mukaan maantielaki muutettaisiin laiksi liikennejärjestelmästä ja maanteistä. Tampere pitää hyvänä, että liikennejärjestelmää ja maankäyttöä yhteensovittavaa kaikki liikennemuodot ja kulkutavat kattavaa liikennejärjestelmäsuunnittelua säädellään yhtenä kokonaisuutena. Jatkovalmistelussa on hyvin tunnistettu, että liikennejärjestelmäsuunnittelussa ei ole kyse hierarkisesta suunnittelujärjestelmästä vaan jatkuvasta, eri toimijoiden vuorovaikutukseen ja yhteistyöhön perustuvasta prosessista.

Näkemyksemme mukaan lakiehdotus ja perustelutekstit ovat kehittyneet kaupunkien ja kaupunkiseutujen näkökulmasta suotuisasti, sillä uusimmassa versiossa kaupunkien ja kaupunkiseutujen rooli liikennejärjestelmän kehittämisessä on tunnistettu. Esimerkiksi 15 b § 3. momentissa todetaan, että myös kuntien toimenpiteet voivat olla osa valtakunnallista liikennejärjestelmäsuunnitelmaa. Lisäksi yksityiskohtaisissa perusteluissa on nyt todettu, että valtakunnallista liikennejärjestelmäsuunnittelua tehdään tarvittavissa määrin yhteistyössä kunnissa ja kaupunkiseuduilla tehtävän liikennejärjestelmäsuunnittelun kanssa.

Tienpidon yleisiä vaatimuksia, palvelutasoa ja kunnossapitoa sekä valvontaa koskevan sääntelyn kehittäminen (4, 13, 13 a, 15 o, 33, 100 b §:t)

-

Liikennetehtävien kokonaisuus maakuntauudistuksessa

15 c § Maakunnan liikennejärjestelmäsuunnitelma: Tampere pitää hyvänä, että uudistettuun esitykseen on sisällytetty maakunnan liikennejärjestelmäsuunnitelman sisältövaatimukset. Sen sijaan esityksessä todetaan edelleen, että maakunnan liikennejärjestelmäsuunnitelma on otettava huomioon maakunnan alueella toimivien viranomaisten toiminnassa. Tampere pitää velvoittavaa

kirjausta epäselvänä ja monitulkintaisena. Yksityiskohtaisten perustelujen mukaan tämä tarkoittaa, että esimerkiksi maakunnan kuntien tulisi omassa liikennejärjestelmäsuunnittelussaan huomioida maakunnallisen liikennejärjestelmäsuunnitelman sisältö ja tavoitteet, vaikkakaan suunnitelmalla ei olisi oikeudellisia vaikutuksia viranomaisten toimintaan. Tampere katsoo, että liikennejärjestelmäsuunnitelman luonne huomioon ottaen, sillä ei voi olla sitovaa roolia kuntiin ja toisiin viranomaisiin nähden.

Yksityiskohtaisissa perusteluissa todetaan, että maakuntalain 6 §:n 1 momentin 15 kohdan mukaisesti maakuntien tehtävänä olisivat myös liikkumisen ohjausta koskevat valtionavustustehtävät, joten liikkumisen ohjausta olisi luontevaa käsitellä myös liikennejärjestelmäsuunnitelmassa. Tällä hetkellä liikkumisen ohjaukseen on osoitettu vuosittain 900 000 euron määräraha, jota on kohdennettu valtionavustuksena kuntien ja yhteisöjen hankkeisiin Liikenneviraston kautta. Tampere katsoo, että liikkumisen ohjauksen valtionavustuksen tulisi jatkossakin olla valtakunnallista toimintaa, sillä T&K-hankkeiden innovaatiot eivät jakaudu maakuntien rajojen mukaisesti.

Tampere pitää suurten kaupunkiseutujen ja valtion välistä MAL-sopimusmenettelyä toimivana ja kannattaa menettelyn jatkamista tulevaisuudessakin. Pidämmekin erinomaisena, että yksityiskohtaisiin perusteluihin on lisätty, että tämä laki ei rajoita tai estä kuntien ja valtion välistä MAL-aiesopimusten mukaista vapaaehtoista sopimusmenettelyä kaupunkiseutujen liikennejärjestelmää koskien.

15 d § Menettely suunnitelmia valmisteltaessa: Perusteluteksteissä todetaan, että sekä valtakunnallinen että maakunnallinen liikennejärjestelmäsuunnitelma olisi valmisteltava laajassa vuorovaikutuksessa liikennejärjestelmään liittyvien toimijoiden kanssa. Tampere pitää tavoitetta hyvänä. Toimijat on edelleen kuvattu lakiesityksessä erittäin yleisellä tasolla. Tampere katsoo, että suuret kaupungit ja kaupunkiseudut ovat merkittäviä toimijoita, jotka tulisi lakitekstissä mainita erikseen ja niiden roolia suunnitelmien laatimisessa vahvistaa.

Ratalain muutokset

-

Muut huomiot

Tampere on lausunnossaan 4.9.2017 ottanut kantaa maanteiden käyttömaksuihin kulkumuotojakaumaan vaikuttamisen ja päästövähennystavoitteiden toteuttamisen työkaluna (12 §) sekä kuntien osallistumismahdollisuuksiin tienpidon sopimusta laadittaessa (15 m §). Edellinen lausuntomme on näiden osalta edelleen voimassa.

Aittala Pauliina
Tampereen kaupunki - Suunnittelupäällikkö Ari Vandell,
kaupunkiympäristön palvelualue, liikennejärjestelmän suunnittelu, puh. 040
564 4518